

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ДОПОМОГИ ХВОРИМ НА КОН'ЮКТИВІТ В УКРАЇНІ

ANALYSIS OF ORGANIZATIONAL APPROACHES TO PHARMACEUTICAL CARE FOR PATIENTS WITH CONJUNCTIVITIS IN UKRAINE

Лебедин А.М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна.

Анотація. Представлені результати організаційно-економічних досліджень з підвищення ефективності надання фармацевтичної допомоги хворим на кон'юктивіт.

Ключові слова. Кон'юктивіт, очна патологія, концепція фармацевтичної допомоги.

Annotation. The results of organizational and economic studies to improve the effectiveness of pharmaceutical care for patients with conjunctivitis are presented.

Key words: Conjunctivitis, ocular pathology, the concept of pharmaceutical care.

Вступ. Захворювання кон'юктиви – кон'юктивіти є найпоширенішою патологією серед запальних захворювань ока і становлять близько 30 % всієї очної патології. Ця основна форма очної інфекції визначається у 66,7 % всіх хворих з запальними захворюваннями очей. Найбільш поширеними є кон'юктивіти бактеріальної та вірусної природи, рідше зустрічаються алергічні та дистрофічні. В останній час зростає кількість алергічних кон'юктивітів вражають близько 15 % всього населення і стали важливою клінічною проблемою практичної офтальмології. Збільшення частки алергічних кон'юктивітів у структурі очної захворюваності, різноманіття клінічних форм алергічних кон'юктивітів, зростання провокуючих факторів, які сприяють розвитку цієї очної патології, вимагає формування нової концепції організації спеціалізованої офтальмологічної допомоги, що базується, насамперед, на співпраці офтальмологів і алергологів [4].

Мета дослідження. Провести аналіз організаційних підходів фармацевтичної допомоги хворим на кон'юктивіт в Україні.

Матеріали та методи. В роботі застосовувались методи: історичний, логічний, структурний аналіз, статистичний. Використовувались дані науково-дослідних компаній і виробничих підприємств, дані статистики.

Отримані результати. Захворювання ока та його придаткового апарату (H00-H59) у населення України характеризуються щорічним зростанням інтенсивних показників. У структурі групи H00-H59 були виявлені показники захворюваності та поширеності хвороб ока та його придаткового апарату серед населення України. Протягом 2014-2016 років кількість звернень в лікувально-профілактичні установи (ЛПУ) з приводу всіх хвороб офтальмологічного профілю поступово зростало (з 175654,0 в 2014 році до 179101,6 на 100 тисяч населення в 2016 році). Найвища кількість всіх зареєстрованих захворювань (в тому числі вперше зареєстрованих випадків) на 100 тисяч населення в Україні було зареєстровано в 2016 році 172692,9 випадків. Розподіл пацієнтів відповідно до віку та статі, вік пацієнтів коливався від 3-80 років, група (21-30) років була

переважною групою, серед з цього 250 (48,82 %) випадків були чоловіками, а 262 (51,18 %) випадків жінками. Очевидно, що особи молодого віку відвідували огляд очей більше, ніж інші [2,3].

На сьогоднішній день досить актуальною темою є алергічний кон'юктивіт, що зумовлений високою поширеністю алергії серед населення світу. Сьогодні близько 20-40 % людей страждають на алергію, з яких 90 % мають супутнє ураження очей, що у 90 % випадків супроводжується розвитком алергічного кон'юктивіту.

Більшість хворих на кон'юктивіт на початку захворювання лікуються у лікарів первинної ланки, а не у офтальмологічних спеціалістів. Алергічний кон'юктивіт частіше пов'язаний з проблемами аутоімунного, алергічного чи медикаментозного характеру, тому підхід до лікування таких пацієнтів повинен бути мультидисциплінарним та комплексним. Лікування даної нозології проводять згідно Наказу № 117 Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України прийнятий від 15 березня 2007 року «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальності «Офтальмологія». Останні зміни та доповнення були внесені МОЗ України від 28 січня 2016 року № 49. Медикаментозна терапія використовується, головним чином, при запальних захворюваннях слизової оболонки. У лікуванні кон'юктивітів основне місце посідає антибактеріальна терапія та при набряку та значному подразненні кон'юктиви використовують протиалергійні краплі. При виборі терапевтичної тактики та лікарських засобів необхідно враховувати тяжкість захворювання та об'єктивні зміни кон'юктиви [1,9].

Згідно з Протоколом надання медичної допомоги затвердженого наказом МОЗ України від 15 березня 2007 року № 117 хворим з гострими кон'юктивітами, до яких відносяться алергічні кон'юктивіти було вивчено

схему фармакотерапії. Період проведення аналізу лікарських засобів (ЛЗ) в з 01.09 по 01.10.2020 року. У розрахунках були використані показники вартості DDD, наведені у Державному формулярі ЛЗ та середні роздрібні ціни на ЛЗ українських аптек. Було розраховано вартість фармакотерапії алергійного кон'юктивіту препаратами кислоти кромогліциєвої та глюкокортикоїдів. Схема лікування по 1 краплі в кожне око 4 рази на добу. В окремих гострих випадках препарат можна закапувати частіше по 1 краплі до 6-8 разів на добу, тривалість лікування 7 днів. Смужку мазі довжиною приблизно 1 см закладають у кон'юктивальний мішок ураженого ока або наносять на уражену повіку 2-3 рази на добу. Після досягнення бажаного ефекту достатньо 1-2 нанесень на добу.

В результаті проведеного аналізу встановлено, для лікування алергійного кон'юктивіту курсом на 7 днів, встановлено наступне: найдоступнішими є КРОМОФАРМ («Фармак» Україна) краплі очні по 10мл у флаконі 2% 16,26 грн. на курс лікування, ГІДРОКОРТИЗОН (Польща) Мазь оч. по 3г у тубах 5 мг/г 28 грн. на курс лікування, ДЕКСАМЕТАЗОН-ДАРНИЦЯ (Україна) краплі очні по 5мл, 10мл у фл. 1 мг/мл 5,8 грн. на курс лікування.

Висновки. Було вивчено загальні принципи терапії алергічного кон'юктивіту, що полягають у призначенні симптоматичної терапії: антигістамінні препарати та сорбенти; нестероїдних протизапальних лікарських засобів; стабілізаторів мембран тучних клітин; місцевих глюкокортикостероїдів чи циклоспоринів. Проведено порівняльну характеристику препаратів, необхідних для лікування алергійних кон'юктивітів. Було розраховано вартість фармакотерапії алергійного кон'юктивіту препаратами кислоти кромогліциєвої та глюкокортикоїдів.

Список літератури.

1. Лекішвілі С. Е. Практична офтальмологія: навч. посіб. / С. Е.

Лекішвілі. – Суми: Сумський державний університет, 2015. – 234 с.

2. American Academy of Ophthalmology. Cornea/External Disease Panel. Preferred Practice Pattern Guidelines: Conjunctivitis-Limited Revision. American Academy of Ophthalmology; San Francisco, CA: 2011

3. Azari AA, Barney NP. Conjunctivitis: a systematic review of diagnosis and treatment. JAMA. 2013 Oct 23;310(16):1721-9

4. Bielory L. Allergic conjunctivitis: the evolution of therapeutic options. Allergy Asthma Proc. 2012;33(2):129-139

5. Channa R, Zafar SN, Canner JK, Haring RS, Schneider EB, Friedman DS. Epidemiology of eye-related emergency

department visits. JAMA Ophthalmol. 2016;134(3):312-319.

6. Cronau H, Kankanala RR, Mauger T. Diagnosis and management of red eye in primary care. Am Fam Physician. 2010;81(2):137-144

7. Iglesias E, Sajjani R, Levitt RC, Sarantopoulos CD, Galor A. Epidemiology of Persistent Dry Eye-Like Symptoms After Cataract Surgery. Cornea. 2018; 37(7):893- 898.

8. Kaufman HE. Adenovirus advances: new diagnostic and therapeutic options. Curr Opin Ophthalmol. 2011;22(4):290-293

9. Ramirez DA, Porco TC, Lietman TM, Keenan JD. Epidemiology of Conjunctivitis in US Emergency Departments. JAMA Ophthalmol. 2017 Oct 01;135(10):1119-1121

Відомості про авторів / Information about the Authors

Лебедин Алла Миколаївна, кандидат фармацевтичних наук, Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Lebedyn Alla, Ph.D of pharmaceutical sciences, associate professor, associate professor, National University of Pharmacy, Kharkiv, Ukraine

ORCID 0000-0002-8101-1056

e-mail: alla_leb7@ukr.net